

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/66/2022
Identifikačné číslo spisu:	2116215198
Dátum vydania rozhodnutia:	28.08.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Alexandra Hanusová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:2116215198.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ Ľ. R., narodenej X. Y. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 2/ V. R., narodenej XX. I. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 3/ C. R., narodenej XX. L. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 4/ Š. R., narodeného XX. W. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 5/ R. F., narodeného X. L. XXXX, M., T. XXXX/XX, 6/ H. Č., narodenej XX. I. XXXX, M., T. XXXX/XX, 7/ T. Q., narodeného XX. H. XXXX, L., R. XXXX/XX, 8/ J. Q., narodenej XX. S. XXXX, L., R. XXXX/XX, 9/ R. V., narodeného X. R. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 10/ Ľ. V., narodenej XX. H. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 11/ J. N., narodeného XX. Y. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 12/ X. N., narodenej X. I. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 13/ K. F., narodeného X. W. XXXX, M., U. Z. XX, 14/ Y. Y., narodenej X. R. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 15/ C. S., narodeného XX. Y. XXXX, V. XX, 16/ L. N., narodeného XX. L. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 17/ H. N., narodenej XX. S. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 18/ Y. T., narodenej X. L. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 19/ Y. T., narodeného XX. R. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 20/ X. T., narodenej XX. R. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 21/ H. F., narodeného XX. Y. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 22/ I. F., narodenej XX. H. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 23/ Y. G., narodeného XX. I. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 24/ Y. G., narodenej XX. S. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 25/ C. V., narodeného XX. E. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 26/ A. E., narodenej XX. S. XXXX, M., J. J. XXXX/XX, 27/ Y. S., narodeného XX. E. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 28/ U. S., narodenej XX. I. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 29/ U. Š., narodeného XX. Y. XXXX, T., R. V. XXXX/XX, 30/ Y. L., narodenej XX. E. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 31/ Š. Q., narodeného XX. S. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 32/ C. Q., narodenej XX. H. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 33/ V. Q., narodenej XX. Y. XXXX, F. XXX, 34/ Y. Y., narodeného XX. E. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 35/ F. Y., nar. 10. februára 1965, M., A. XXXX/XXX, 36/ Bytového družstva so sídlom v Trnave, IČO: 00 175 480, Trnava, L. van Beethovena 26, 37/ R. H., narodeného X. L. XXXX, T. - T. N., W. U. XX/XX, 38/ R. J., narodeného XX. R. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 39/ E. J., narodenej X. Y. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 41/ Y. A., narodeného X. I. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 42/ S. T., narodeného XX. Y. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 43/ H. T., narodenej XX. Y. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 44/ L. Y., narodeného XX. Y. XXXX, T., L. XXXX/XX, 45/ X. Y., narodenej X. R. XXXX, L. XXX, 46/ N. W., narodenej XX. R. XXXX, M., J. J. XXXX/XX, 47/ F. K., narodenej XX. S. XXXX, M., R. XXXX/XX, 48/ R. V., narodeného XX. E. XXXX, M., J. J. XXXX/XX, 49/ K. H., narodeného XX. I. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 50/ U. Q., narodeného XX. Y. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 51/ E. Q., narodenej X. R. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 52/ C. V., narodeného X. S. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 53/ Y. V., narodenej XX. Y. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 54/ E. M., narodenej X. Y. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 55/ Y. Y., narodeného XX. L. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 56/ H. Y., narodenej XX. R. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 57/ Š. M., narodeného XX. W. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 58/ F. M., narodenej X. R. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 59/ H. Č., narodeného XX. H. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 60/ V. Q., narodeného XX. W. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 61/ A. W., narodenej XX. W. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 62/ C. Y., narodeného XX. R. XXXX, V. XX, 63/ A. V., narodenej XX. L. XXXX, Y. XX, 64/ C. U., narodeného

XX. W. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 65/ Y. Y., narodeného X. Y. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 66/ V. Y., narodenej XX. W. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 67/ R. F., narodeného XX. R. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 68/ Y. F., narodenej XX. E. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 69/ T. F., narodeného X. R. XXXX, M., M. J. XXXX/XX, 70/ C. F., narodeného X. L. XXXX, M., A. XX, 71/ V. Y., narodeného X. R. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 72/ Q. Y., narodenej XX. R. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 73/ Y. F., narodeného XX. Y. XXXX, M., Q. XXXX/XX, 74/ Ľ. C., narodeného X. S. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 75/ R. C., narodenej XX. E. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 76/ Ľ. G., narodeného XX. E. XXXX, Y., V. XXXX/XX, 78/ R. L., narodeného XX. S. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 79/ N. Š., narodenej XX. I. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 80. E. H., narodeného X. S. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 81/ A. H., narodenej IX. Y. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 82/ R. Ď., narodenej X. R. XXXX, M., A. XXXX/XX, 83/ R. Š., narodeného XX. R. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 84/ Y. Š., narodenej X. Y. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 85/ H. I., narodeného XX. L. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 86/ Y. I., narodenej XX. E. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 87/ Y. F., narodeného XX. R. XXXX, Š., G. XXX/XX, 88/ A. U., narodenej XX. R. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 89/ T. U., narodenej X. H. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 90/ C. Ď., narodeného 7. augusta 1977, M., A. XXXX/XXX, 91/ Ľ. X., narodeného XX. R. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 92/ R. X., narodenej X. E. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 93/ T. V., narodeného XX. E. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 94/ Y. V., narodenej X. H. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 95/ A. Q., narodenej XX. R. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 96/ E. Q., narodenej XX. L. XXXX, M., A. XXXX/XXX, 97/ T. Q., narodeného X. E. XXXX, M., A. XXXX/XXX, všetci zastúpení zákonným zástupcom Bytovým družstvom so sídlom v Trnave, Trnava, Beethovenova 26, IČO: 00 175 480, právne zastúpení UNITED LAWYERS, advokátska kancelária, s. r. o, Bratislava, Mliekárská 2, IČO: 36 662 291, proti žalovanej Prima banka Slovensko, a.s., Žilina, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, zastúpenej advokátskou kanceláriou SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., Bratislava, Štefánikova 8, IČO: 36 853 186, o vydanie bezdôvodného obohatenia, vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 11C/25/2017, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 24. novembra 2021 sp. zn. 25Co/8/2021, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Trnave z 24. novembra 2021 sp. zn. 25Co/8/2021 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trnava (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 20. októbra 2020 č. k. 11C/25/2017-598 výrokom I. konanie v časti o zaplatenie sumy 88,13 eura zastavil, výrokom II. žalobu vo zvyšnej časti zamietol a výrokom III. žalovanej priznal voči žalobcom 1/ až 97/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

1.1. Vo veci medzi stranami nebolo sporné, že vlastníci bytov v bytovom dome na A. ulici č. XXX-XXX v M., zastúpení Bytovým družstvom so sídlom v Trnave ako správcom, a žalovaná ako banka (pôvodne ešte ako H. F. L., E.L.) uzavreli 16. decembra 2008 zmluvu o termínovanom úvere č. 06/100/08, na základe ktorej sa žalovaná zaviazala poskytnúť klientovi úver vo výške 1.810.000,- Sk na zateplenie bytového domu. Žalobcovia sa v konaní domáhali vydania bezdôvodného obohatenia, ktoré malo vzniknúť tým, že žalovaná zvýšila od 15. decembra 2011 úrokové rozpätie z 1,75% p.a. na 2,50% p.a. na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky. Žalovaná sa mala podľa žalobcov bezdôvodne obohatiť o 2.251,08 eura.

1.2. Úročenie úveru bolo dojednané v bode 2.2.4. zmluvy, podľa ktorého celková revizibilná úroková sadzba je hodnota 6 mesačného BRIBOR plus úrokové rozpätie 1,75 % p.a.. V bode 5.5. zmluvy bolo

dojednanie, že banka má právo adekvátnym spôsobom meniť úrokovú sadzbu v prípade, ak dôjde k zmene miery rizika klienta. Zmena miery rizika klienta môže súvisieť predovšetkým so zmenou ratingu klienta stanoveného bankou alebo so zmenou rizikovej váhy klienta podľa pravidiel stanovených Národnou bankou Slovenska. Pre posúdenie zmeny miery rizika klienta sú rozhodujúce skutočnosti platné v čase ich ostatného posúdenia v porovnaní s aktuálnymi rozhodujúcimi skutočnosťami. Príslušnú zmenu úrokovej sadzby je banka oprávnená uskutočniť automaticky bez dodatkov k úverovej zmluve. Banka predmetnú zmenu v primeranej lehote oznámi klientovi. Z listu H. F. L., E..L., z 1. decembra 2011 (č. 1. 12 spisu) adresovaného správcovi vyplynulo, že banka s poukazom na bod 5.5. úverovej zmluvy zmenila úrokové rozpätie úveru na 2,5% p.a. od 15. decembra 2011 tak, že celková úroková sadzba bude predstavovať hodnotu 6 mesačného EURIBORU + 2,50 % p.a.

1.3. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa ustanovení § 488, § 489 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“ alebo „Občiansky zákonník“), § 497, § 502 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „ObZ“), § 1 ods. 2 písm. a), § 2 písm. a) a písm. b) zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere, § 24a zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 52 ods. 1 až ods. 4 OZ, § 53 ods. 1 až ods. 3 OZ v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, § 53 ods. 4 písm. i), ods. 5 a ods. 12 OZ, § 53a ods. 1 OZ v znení účinnom od 1. marca 2010, § 451 ods. 1 a ods. 2 OZ, § 8b ods. 1 veta prvá zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení účinnom do 31. októbra 2018, § 9 ods. 7 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení účinnom od 1. novembra 2018, § 8b ods. 3 zákon č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, § 290 a § 298 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Dospel k záveru, že právny vzťah založený zmluvou o úvere je spotrebiteľský a je nevyhnutné posudzovať ho nielen podľa príslušných ustanovení ObZ (§ 497 a nasl.), ale aj právnych predpisov, ktoré upravujú právne vzťahy spotrebiteľského charakteru (§ 52 a nasl. OZ). Znenie bodu 5.5. zmluvy o úvere považoval za určité a zrozumiteľné, teda v tomto smere za platne dojednané (§ 37 ods. 1 OZ a contrario). Zo znenia bodu 5.5. zmluvy za použitia interpretačných pravidiel v ustanovení § 35 ods. 2 OZ mu vyplynulo, že žalovaná je oprávnená jednostranne zmeniť úrokovú sadzbu, ak dôjde k zmene miery rizika klienta, pričom zmena miery rizika klienta môže súvisieť predovšetkým so zmenou ratingu klienta alebo so zmenou rizikovej váhy klienta. Z výsluchu svedkov mal súd prvej inštancie za preukázané, že pri uzatváraní zmluvy o úvere prebehol riadny kontraktálny proces, pripomienkovanie zmluvy sa zo strany správcu uskutočnilo za účasti právnikov, po čom nezostalo žiadne ustanovenie zmluvy neurčité. Spotrebiteľia mali prostredníctvom správcu možnosť zmluvné podmienky si dohodnúť, zmluvné podmienky tak boli individuálne dojednané, a preto žiadnu z nich (a teda ani bod 5.5. zmluvy) nie je možné považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Svoje závery doplnil konštatovaním, že o neprijateľnú zmluvnú podmienku nejde aj preto, že v prípade úroku ide o cenu plnenia.

1.4. Bod 5.5. zmluvy súd prvej inštancie nepovažoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku, preto ak bolo poskytnuté plnenie na základe tohto platného ustanovenia žalovaná sa bezdôvodne neobohatila na úkor vlastníkov bytov. Z uvedeného dôvodu súd žalobu vo výroku II. rozsudku zamietol. K aktívnej vecnej legitimácie uviedol, že bolo potrebné, aby v spore ako žalobcovia vystupovali všetci aktuálni vlastníci bytov, keďže na týchto (v prípade prevodu alebo prechodu vlastníckeho práva k bytu) prešlo právo pôvodného vlastníka na vydanie prípadného bezdôvodného obohatenia, ktoré patrí do fondu prevádzky, údržby a opráv domu. Žalobcami neboli všetci vlastníci bytov v bytovom dome (tvoriaci nútené spoločenstvo), hoci suma bezdôvodného obohatenia by v prípade úspechu v konaní patrila do fondu prevádzky, údržby a opráv domu (na tvorbe ktorého sa podieľajú všetci vlastníci bytov), a preto aj z tohto dôvodu žalobu zamietol (§ 78 ods. 2 CSP). Nakoľko súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalovaná sa bezdôvodne neobohatila, bolo nadbytočné podrobne sa zaoberať vznesenou námietkou premĺčania. Keďže dospel k záveru, že bod 5.5. zmluvy nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, nevyslovil jej neplatnosť. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd podľa ustanovenia § 262 ods. 1 CSP v spojení s ustanoveniami § 256 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP, pretože žalobcovia procesne zavinili zastavenie konania v časti istiny 88,13 eura (zobrali v tejto časti žalobu bez zavinenia žalovanej

späť) a vo zvyšnej časti bola žalovaná úspešná.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na odvolanie žalobcov rozsudkom z 24. novembra 2021 sp. zn. 25Co/8/2021 rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch II. a III. potvrdil a žalovanej priznal proti žalobcom nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

2.1. Odvolací súd sa najprv zaoberal aktívnou legitímáciou žalobcov v spore. Konštatoval, že predmetom sporu je vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré sa podľa ustanovenia § 456 OZ musí vydať tomu, na úkor koho sa získalo, čo sú v danom prípade vlastníci bytov a nebytových priestorov v predmetnom bytovom dome. Podľa ustanovení § 8a ods. 7, § 19 ods. 2 a § 10 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon č. 182/1993 Zb.“) platí, že prevodom alebo prechodom vlastníckeho práva k bytu v bytovom dome dochádza k právnenému nástupníctvu všetkých práv a povinností, teda aj práva na vydanie bezdôvodného obohatenia. Bezdôvodné obohatenie je teda potrebné vydať aktuálnym vlastníkom bytov a nebytových priestorov, je účelovo viazané a patrí do fondu prevádzky, údržby a opráv (§ 10 ods. 3 zákona č. 182/1993 Z. z.). Na strane žalobcov je tak pluralita veriteľov, avšak dotknutá hmotnoprávna úprava nevynucuje účasť všetkých v súdnom spore. V danom prípade, keďže ide o nedeliteľné plnenie (nemožno oddeliť aká časť bezdôvodného obohatenia patrí tomu ktorému konkrétnemu vlastníkovi), podľa ustanovenia § 512 ods. 2 OZ platí, že dlžník je oprávnený plniť ktorémukoľvek z veriteľov, keďže nebolo dohodnuté nič iné, a splnením jednému alebo niektorým z veriteľov dlh zanikne. A contrario potom platí, že ktorýkoľvek z veriteľov, prípadne ktorýkoľvek viacerí veritelia, sú oprávnení žiadať plnenie od dlžníka a nie je podmienkou, že tak musia urobiť všetci naraz. Procesné spoločenstvo žalobcov potom nie je nútené a pre úspech v spore sa nevyžaduje nevyhnutne účasť všetkých subjektov právneho vzťahu (§ 78 CSP). Na základe uvedených úvah sa odvolací súd nestotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že žalobu bolo potrebné zamietnuť okrem iného aj z dôvodu, že žalobcami ku dňu vyhlásenia rozsudku neboli všetci aktuálni vlastníci bytov v predmetnom bytovom dome, pretože mali tvoriť nútené spoločenstvo.

2.2. Ďalej odvolací súd už zhodne so súdom prvej inštancie konštatoval, že pre posúdenie opodstatnenosti požiadavky žalobcov na vydanie bezdôvodného obohatenia bolo rozhodujúcim zistenie, či ustanovenie bodu 5.5. zmluvy o termínovanom úvere je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Odvolací súd na základe ustanovenia § 53 ods. 1, ods. 2, ods. 3 a ods. 4 písm. i) OZ považoval závery súdu prvej inštancie, že úrok z úveru predstavuje cenu plnenia, v dôsledku čoho neprichádza do úvahy jeho posudzovanie ako prípadnej neprijateľnej zmluvnej podmienky. Rovnako túto podmienku nepovažoval za neprijateľnú z toho dôvodu, že by išlo o ustanovenie, ktoré umožňuje dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve, nakoľko dôvody jednostrannej zmeny úrokovej sadzby boli v bode 5.5. dohodnuté podľa záverov odvolacieho súdu zrozumiteľne a určito, a preto nebolo možné prijať záver, že táto zmluvná podmienka je neprijateľná. Uvedená zmena úrokovej sadzby umožňuje jej zmenu nielen v neprospech spotrebiteľa, ale aj v prospech spotrebiteľa, a preto nemôže spôsobiť značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. Závery súdu prvej inštancie o individuálnom dojednaní tejto zmluvnej podmienky považoval za dostatočné. Uviedol, že výpovede svedkov K. V. a K. I. potvrdili zistenia, že správca ako odborne spôsobilá osoba mal možnosť ovplyvňovať obsah predmetnej zmluvy a teda individuálne dojednanie zmluvy o termínovanom úvere.

2.3. Súd prvej inštancie skúmal znenie bodu 5.5. zmluvy o termínovanom úvere aj podľa ustanovenia § 39 OZ a nezistil jeho rozpor daného dojednania s dobrými mravmi. V odôvodnení rozsudku odvolací súd ďalej uviedol, že bod 5.5. zmluvy bol dojednaný určito a zrozumiteľne, na čom nič nemení možnosť veriteľa zmeniť úrokovú sadzbu v nadväznosti na zmenu ratingu klienta, ktorý si stanovuje banka (veriteľ), alebo v nadväznosti na zmenu rizikovej váhy klienta, ktoré sa určuje podľa pravidiel stanovených Národnou bankou Slovenska, keďže v prejednávanej veci je jednoznačné, kedy môže banka (veriteľ) pristúpiť k zmene úrokovej sadzby (nadol alebo nahor). Podľa odvolacieho súdu výsledky dokazovania viedli k záveru o neopodstatnenosti nároku žalobcov na vydanie bezdôvodného obohatenia. Uviedol, že ak súd prvej inštancie dospel k záveru, že posudzovaná zmluvná podmienka nie je neprijateľná, nemohol potom vysloviť jej neprijateľnosť, a preto námietku žalobcov, že súd prvej inštancie sa nezaoberal ich návrhom na vyslovenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky v bode 5.5. zmluvy, mal za nedôvodnú. Odvolacie námietky žalobcov k plynutiu premľacej doby považoval za irelevantné. Pre absenciu výnimočných okolností odvolací súd považoval za nedôvodnú aj žiadosť

žalobcov na aplikáciu ustanovenia § 257 CSP. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa ustanovení § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 CSP.

3. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podalo Bytové družstvo so sídlom v Trnave (zastupujúce všetkých žalobcov) (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovalo z ustanovenia § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Navrhlo, aby dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, a aby žalobcom priznal náhradu trov konania.

3.1. Dovolateľ namietal, že napádaný rozsudok je nepreskúmateľný, vykazuje znaky svojvoľnosti a arbitrárnosti, nie je v súlade s platnou právnou úpravou, popiera zmysel interpretovaných a aplikovaných právnych noriem a neobsahuje dostatočne náležité a zrozumiteľné vysvetlenie prípadu, je vnútorne protirečivý a založený na extrémne nespravodlivom výklade zákona. Zdôraznil, že zmluvná podmienka uvedená v bode 5.5 sa netýka predmetu plnenia alebo ceny plnenia, ale jednostrannej možnosti zmeny predmetu plnenia alebo ceny plnenia dodávateľom (§ 53 ods. 3 písm. j) OZ), ako aj zmeny zmluvy bez neexistujúceho dôvodu (53 ods. 3 písm. i) OZ). Predmetom konania nie je prieskum článku 2.2.4 zmluvy, ale zmluvná klauzula bod 5.5, ktorej právne posúdenie opomenuli súdy oboch inštancií vykonať a zaoberali sa okolnosťami odlišnými od jeho znenia, teda súdy nesprávne procesne postupovali, ak sa nezaoberali obsahom, právnym významom a výkladom textu neprijateľnej zmluvnej podmienky. Súdy tak postupovali v rozpore s platnou legislatívou [§ 37 ods. 1 OZ v spojení s § 54 ods. 1 písm. b) OZ, článok 5 Smernice Rady č. 93/13/EHS] a judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie (C-92/11, C-26/13). V prvoinštančnom rozhodnutí boli uvedené súdne rozhodnutia, ktoré sa vyporiadali s obdobným ustanovením zmluvy ako je v tomto prípade bod 5.5. a určili ho za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Preto bolo povinnosťou žalovanej zdržať sa používania tejto podmienky alebo podmienky s rovnakým obsahom. Odvolací súd nedefinoval konkrétne zmeny v bode 5.5, ktoré žalovaná aplikovala. Zákonný zákaz aplikácie a povinnosť zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi žalovanou bola súdmi úplne odignorovaná, ani podľa ustanovenia § 298 ods. 1 CSP nevyslovil, že zmluvná podmienka použitá žalovanou v spotrebiteľskej zmluve v bode 5.5 zmluvy o termínovanom úvere je neprijateľná.

3.2. Dovolateľ ďalej namietal, že súdy nelogicky, nepresvedčivo, ale najmä nedostatočne odôvodnili, ako dospeli na základe vykonaného dokazovania k záveru, že žalovaná preukázala individuálne dojednanie zmluvy, pretože svedok K. I. sa ani raz nevyjadril konkrétne k predmetnej zmluve. Súd venoval veľa času kontraktáčnemu procesu medzi správcom a bankou a dokazovanie individuálneho dojednávania viedol nesprávne, zaujato, v prospech žalovanej a v rozpore s ustanovením § 53 ods. 3 OZ. Vôbec sa nezaoberal tým, či spotrebiteľia mali možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy s jej obsahom, a či mali možnosť ho ovplyvniť. Aj napriek tomu, že žalovaná nenavrhol preukazovanie individuálneho dojednávania so spotrebiteľmi v zmysle ustanovenia § 53 ods. 3 OZ, súd zamietol žalobu z dôvodu „preukázania“ individuálneho dojednávania. Súd neprípustne a bez opory v Občianskom zákonníku preklenuť nedostatok individuálneho dojednávania spotrebiteľmi cez priebeh „kontraktáčneho procesu“ medzi zamestnancom banky a zástupcom správcu bytového domu (prokuristom). Z ustanovení Občianskeho zákonníka je pritom evidentné, že individuálne dojednanie musí prebiehať medzi dodávateľom a spotrebiteľom, a zároveň dodávateľ musí produkovať dôkazy o tom, že skutočne došlo k individuálnemu dojednaniu konkrétnej zmluvy, ktorá je predmetom súdneho konania. Súd z vykonaného dokazovania dospel k záveru o „individuálnom dojednaní“ a „oprávnenosti zvýšenia úrokového rozpätia“ podľa bodu 5.5. zmluvy v príkrom rozpore so skutočnosťami, ktoré vyplynuli z vykonaného dokazovania. Súd prvej inštancie v rozpore s ustanovením § 53a ods. 1 OZ úplne odignoroval zákonnú povinnosť zdržať sa používania neprijateľnej zmluvnej podmienky alebo podmienky s rovnakým významom žalovanou v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Súdy sa osobitne nezaoberali ani aplikáciou ustanovenia § 39 OZ, hoci tak mali urobiť. Odvolací súd sa zaoberal iba rozporom dojednávania s dobrými mravmi, k čomu v bode 107. odôvodnenia rozsudku uviedol: „Absencia niektorých okolností pre uplatnenie predmetného ustanovenia, prípadne absencia výpočtu zmeny sadzby, ako na to poukazujú žalobcovia, by zakladala neurčitost alebo nezrozumiteľnosť predmetného právneho úkonu, nie však jeho rozpor s dobrými mravmi. Ustanovenie ani jednostranne nezvýhodňuje banku na úkor žalobcov, keďže umožňuje zvýšenie i zníženie úrokovej sadzby. Ani možnosť jednostranného zvýšenia úrokovej sadzby bankou zakotvená v predmetnom ustanovení, sama osebe nezakladá rozpor s dobrými mravmi. Sám zákon totiž jednostrannú zmenu zmluvných podmienok za splnenia zákonom stanovených podmienok,

pripúšťa (§ 53 ods. 4 písm. i) v spojení ods. 15 OZ).“ K uvedenému dovolateľ dodal, že Občiansky zákonník platný v čase uzatvorenia zmluvy nemal ustanovenie § 53 ods. 15. Rozpor so zákonom alebo jeho obchádzanie, teda dovoľenosť predmetu právneho úkonu, nesprávnym procesným postupom súdy odignorovali, resp. aplikovali neúčinné právne predpisy. Tiež argumentoval, že oznámenie o zvýšení úrokového rozpätia neobsahovalo žiaden dôvod, teda spotrebiteľia nemohli zistiť, či existoval aprobeovaný dôvod zmeny úrokového rozpätia v zmysle zmenovej klauzuly v bode 5.5. zmluvy.

3.3. Dovolať v súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP uviedol, že nepovažuje za správny záver odvolacieho súdu, že úrok z úveru predstavuje cenu plnenia, v dôsledku čoho neprichádzalo do úvahy posudzovanie bodu 5.5. zmluvy ako prípadne neprijateľnej zmluvnej podmienky. Súdy podľa neho nesprávne vyhodnotili, že zmluvné podmienky (vrátane bodu 5.5. zmluvy) boli individuálne dojednané. Nestotožnil sa ani so závermi súdov, že dôvody jednostrannej zmeny úrokovej sadzby v zmluvnom bode 5.5. boli dohodnuté zrozumiteľne, určito a individuálne, a preto nebolo možné toto dojednanie v bode 5.5. posúdiť ako neprijateľné s ohľadom na ustanovenia § 53 ods. 4 písm. i) alebo j) OZ. Pokiaľ súdy dospeli k záverom, že ustanovenie bodu 5.5. zmluvy umožňuje zmenu úrokovej sadzby nielen v neprospech spotrebiteľa (sadzbu zvýšiť), ale aj v prospech spotrebiteľa (sadzbu znížiť), a teda nemôže spôsobiť značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán iba v neprospech spotrebiteľa, aj sú podľa neho nesprávne. Namietal, že v konaní prichádzala do úvahy aplikácia § 53a ods. 1 OZ. Dovolať v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolací dôvod vymedzil nasledovnými otázkami: 1/ „Je možné individuálne dojsť v zmysle § 53 ods. 2 OZ zmluvné ustanovenia s inou osobou ako spotrebiteľom?“; 2/ Sú podmienky uvedené v § 53 ods. 4 písm. a) až w) OZ spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, ak sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny a sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak sú individuálne dojednané, považované za neprijateľné a teda neplatné podľa § 53 ods. 5 OZ, alebo sa na ne vzťahuje režim druhej vety § 53 ods. 1 OZ; 3/ Aké sú výnimky aplikácie § 53a ods. 1 OZ na posudzované neprijateľné zmluvné podmienky; patria medzi ne „iné skutkové okolnosti“, „netotožnosť“, prípadne iné zákonné výnimky?; 4/ Je možné značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa v zmysle citovaného ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka hodnotiť podľa súdom hypoteticky nastolenej otázky, že by dodávateľ mohol na základe takto formulovaného ustanovenia aj znížiť úrokovú sadzbu, pričom však nikdy k zníženiu nedošlo?“.

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu navrhla, aby dovolací súd dovolanie odmietol a priznal jej nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Rozhodnutie odvolacieho súdu považovala za dostatočne odôvodnené a vecne správne, odvolací súd sa podľa nej nedopustil odmietnutia spravodlivosti. Samotná argumentácia názormi odvolacieho súdu podľa nej predpokladá neexistenciu vady zmätočnosti, odvolací súd nemusí odpovedať na každú jednu žalobcom nastolenú otázku, ak dáva odpoveď na všetky relevantné otázky, ktoré považuje v konkrétnom prípade za podstatné. Zo skutkového stavu mala za zrejmé, že zmluvný bod 5.5 bol individuálne dojednaný a nie je v neprospech spotrebiteľa, nakoľko mohlo dôjsť aj k zníženiu úrokovej sadzby. Spotrebiteľia, s ktorými mala byť zmluva individuálne dojednaná, boli zastúpení správcom konajúcim v ich mene, s ktorým bolo sporné ustanovenie individuálne dojednané. Argumentáciu podporila stanoviskom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky R 78/2021. Skutkové zistenia súdov oboch inštancií označila za správne. Keďže došlo k dohode medzi bankou a správcom, považovala výklad pojmu „značná nerovnováha v právach a povinnostiach zmluvných strán“ za vedľajší, ktorý nemá vo veci význam. Z dokazovania bolo zrejmé, že správcovi bola vysvetlená zmenová klauzula, a preto ju nepovažuje za neurčitú alebo nezrozumiteľnú. Žalobcom namietaná absencia rozporu sporného ustanovenia s dobrými mravmi bola konzumovaná spotrebiteľským prieskumom neprijateľných zmluvných podmienok. Z argumentácie žalobcu, v ktorej vytrhol z kontextu niektoré tvrdenia a dokumenty, ktoré boli vykonané ako dôkaz zákonným spôsobom je zrejmé, že ide iba o jeho subjektívnu nespokojnosť s hodnotením dôkazov. Zo žalobcom predložených otázok dovolaciemu súdu nie je zrejmé v čom spočíva nesprávnosť právneho posúdenia. Zdôraznil, že v zmysle smernice 93/13/EHS sa za nekalú považuje iba taká zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá, a táto podmienka napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy. V danej veci nebolo možné aplikovať ani ustanovenie § 53a ods. 1 OZ, nakoľko spotrebiteľ konajúci prostredníctvom správcu mohol obsah zmluvy ovplyvniť.

5. Najvyšší soud Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné. Dovolací súd preto napadnuté rozhodnutie podľa ustanovenia § 449 ods. 1 CSP zrušil a podľa ustanovenia § 450 CSP vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

6. Podľa ustanovenia § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. V danej veci dovolateľ prípustnosť podaného dovolania vyvodzoval v prvom rade z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP, sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

9. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

10. Dovolateľ namietanú vadu zmätočnosti v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP odôvodnil tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné, vykazujúce prvky svojvôle a arbitrárnosti. Namietal nepreukázanie individuálneho dojednania zmluvných podmienok najmä s poukazom na zmenovú klauzulu 5.5., jej neurčitosť, svojvôľu banky pri zvyšovaní úrokovej sadzby bez vysvetlenia, nedostatočné vysvetlenie kontrakčného procesu a nevykonanie niektorých dôkazov. Ďalej argumentoval nesprávnym právnym posúdením veci a porušením práva na spravodlivý proces vyvodzoval zo skutočnosti, že súdy odignorovali aplikáciu ustanovení § 53a OZ a § 298 ods. 1 CSP na vec.

11. K vzneseným námietkam dovolací súd vo všeobecnosti poukazuje na to, že podľa konštantnej judikatúry odvolacieho súdu nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP paušálne tvrdenie o nedostatočne zistenom skutkovom stave, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (9Cdo/224/2021 a 9Cdo/213/2021). Bez ďalších relevantných skutočností nemožno považovať za tzv. zmätočnosťnú vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu jeho hodnotenie vykonaného dokazovania, a to preto, že hodnotenie dôkazov prislúcha zásadne len tomu súdu, ktorý ich vykonal, v tomto prípade súdu prvej inštancie, a pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, ale táto skutočnosť sama osebe prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP nezakladá.

12. Dovolací súd v prejednávanej veci nezistil, že by odvolací súd alebo súd prvej inštancie opomenul vykonať dokazovanie žalobcami predloženými listinami. Z obsahu spisu, ako aj z obsahu rozhodnutia súdu prvej inštancie, bodu 15. a 17. odôvodnenia rozsudku vyplýva, aké dôkazy žalobcovia v spore

predložili a ako boli tieto listinné dôkazy súdom prvej inštancie vykonané a vyhodnotené. Záver súdov bol výsledkom komplexného hodnotenia skutkových okolností prejednávanej veci, ktoré v konaní vyšli najavo a ktoré v rámci zásady voľného hodnotenia dôkazov súdy viedli k rozhodnutiu veci. Z obsahu práva na spravodlivý súdny proces procesnej strane nevyplýva právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov.

13. Pokiaľ dovolateľ namietal nesprávny a nezákonný procesný postup dokazovania individuálneho dojednanie obsahu bodu 5.5. zmluvy o úvere, dovolací súd je toho názoru, že vykonané dokazovanie dostatočne odôvodňuje skutkové i právne závery prijaté súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd nezistil v ich postupe pochybenia alebo vady v dokazovaní a hodnotení jeho výsledkov, ktoré by porušovali práva žalobcov na spravodlivé súdne konanie.

14. K námietke dovolateľa, že súd zamietol žalobu po tom čo dospel k záveru o preukázaní individuálneho dojednanie zmluvy napriek tomu, že žalovaná nepredložila k tomuto žiadne dôkazné prostriedky a ani nenavrhol dokazovanie v zmysle ustanovenia § 53 ods. 3 OZ, dovolací súd poukazuje na odôvodnenie rozhodnutí obidvoch súdov, podľa ktorých tieto posudzovali zmluvnú podmienku aj podľa kritérií stanovených v ustanovení § 53 ods. 12 OZ. Súdy neprijateľnosť zmluvnej podmienky vyhodnocovali aj so zreteľom na okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy a na základe výsledkov vykonaného dokazovania dospeli k záveru, že posudzovaná zmluva o termínovanom úvere (vrátane bodu 5.5.) bola individuálne dojednaná.

15. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie potvrdeného odvolacím súdom vyplýva, že súdy vychádzali z toho, že dôkazné bremeno preukázať individuálne dojednanie zmluvy zaťažovalo žalovanú (bod 52. a 53. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie). Súdy sa zaoberali aj dôsledkami ustanovenia bodu 5.5 zmluvy pre spotrebiteľa, ku ktorým uviedli, že ustanovenie bodu 5.5. zmluvy umožňuje zmenu úrokovej sadzby aj v prospech spotrebiteľa (keďže banka má možnosť meniť, a teda aj znížiť, nielen zvýšiť, úrokovú sadzbu) v dôsledku čoho vyhodnotili toto dojednanie ako také, ktoré nespôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

16. V danom prípade odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie v odôvodneniach rozhodnutí vysvetlili aj záver, že zmluvné dojednanie v bode 5.5. zmluvy o úvere je potrebné považovať za určité a zrozumiteľné. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie explicitne vyplýva, že súd vec právne posúdil okrem iného aj podľa ustanovenia § 37 ods. 1 OZ. K námietke dovolateľa o absencii dôvodu zmeny v jednostrannom zvýšení úrokového rozpätia dovolací súd poukazuje na závery súdu prvej inštancie, s ktorými sa stotožnil aj odvolací súd, že ani prípadné neoznámenie zvýšenia úrokového rozpätia by za okolností prejednávanej veci nebolo dôvodom neúčinnosti alebo neplatnosti jeho zvýšenia.

17. Dovolací súd tak nezistil opodstatnenosť dôvodov, ktoré dovolateľ uvádzal v dovolaní o zmätočnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu pre nedostatok riadneho odôvodnenia a právneho posúdenia veci odvolacím súdom. Pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska namietanej zmätočnej vady v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP správnosť právnych záverov, ku ktorým odvolací súd dospel, nie je relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie veci túto vadu zmätočnosti nezakladá (R 24/2017); tento právny záver považuje za ústavnoprávne akceptovateľný i ústavný súd (I. ÚS 61/2019).

18. Dovolateľ vyvodzoval porušenie práva na spravodlivý proces aj z toho, že odvolací súd opomenul ustanovenie § 53a OZ a neaplikoval ustanovenie § 298 ods. 1 CSP nevyslovil, že zmluvná podmienka používaná žalovanou v spotrebiteľskej zmluve uvedená pod bodom 5.5. zmluvy o termínovanom úvere je neprijateľná.

19. Podľa ustanovenia § 53a OZ ak súd právoplatne rozhodne o určitej zmluvnej podmienke uvedenej či už priamo v spotrebiteľskej zmluve, alebo v prílohe k zmluve, že je neplatná, nesmie ju dodávateľ viac

používať ani vo vzťahu k iným spotrebiteľom a musí ju zo svojich zmlúv vypustiť. Rovnakú povinnosť má dodávateľ aj v prípade, ak súd rozhodol o vydaní bezdôvodného obohatenia, náhrade škody alebo o primeranom finančnom zadosťučinení v dôsledku podmienky, ktorá bola neplatná. Takéto rozhodnutie súdu však vždy predpokladá najprv rozhodnúť o neplatnosti zmluvnej podmienky.

20. Podľa dovolateľa boli sudy povinné ex offio skúmať, či voči žalobcom ako spotrebiteľom nebolo uplatňované plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, pričom mali prihliadnuť aj na skutočnosť, že rozsudkom Krajského súdu v Žiline z 18. apríla 2018 sp. zn. 7Co/13/2018 a z 28. júna 2016 sp. zn. 11Co/147/2015, o dovolaní proti ktorému rozhodoval Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom z 30. januára 2019 sp. zn. 6Cdo/127/2017, bolo rozhodnuté o neprijateľnosti zmluvnej podmienky uvedenej v bode 4.6. zmluvy o poskytnutí úveru č. 99/589/05 z 29. septembra 2005 (resp. zmluvy o poskytnutí úveru č. 99/128/05 z 10. mája 2005). K uvedenému dovolací súd zistil, že súd prvej inštancie konštatoval, že vo veci vychádzal pri rozhodovaní z iných skutkových okolností, keďže v danom konaní nebola posudzovaná zmluva o termínovanom úvere uzavretá na obnovu bytového domu, v ktorej by ako dlžníci vystupovali vlastníci bytov zastúpení správcom, pričom navyše znenie bodov 4.6. a 5.5. zmlúv nie sú úplne totožné, keďže je inak definovaná zmena miery rizika klienta, na základe čoho sa odvolací súd stotožnil s jeho záverom, že vzhľadom na rozdielnosť dotknutých zmluvných dojednaní neprichádza do úvahy aplikácia ustanovenia § 53a ods. 1 OZ na dojednanie v bode 5.5 predmetnej úverovej zmluvy.

21. Z uvedeného podľa dovolacieho súdu nie je dostatočne zrejmé, aký vplyv na posúdenie totožnosti uvedených dvoch zmluvných podmienok malo zastúpenie správcom pri uzatváraní zmluvy a aké boli rozdiely v definícii miery rizika klienta. Dovolací súd okrem toho zistil, že obsahovo totožná zmluvná podmienka v bode 5.5. zmluvy o termínovanom úvere č. 06/093/08 zo 16. decembra 2008 v znení: „Banka má právo adekvátnym spôsobom meniť úrokovú sadzbu v prípade, ak dôjde k zmene miery rizika Klienta. Zmena miery rizika Klienta môže súvisieť predovšetkým so zmenou ratingu Klienta stanoveného Bankou, alebo so zmenou rizikovej váhy Klienta podľa pravidiel stanovených Národnou bankou Slovenska. Pre posúdenie zmeny miery rizika Klienta sú rozhodujúce skutočnosti platné v čase ich ostatného posúdenia v porovnaní s aktuálnymi rozhodujúcimi skutočnosťami. Príslušnú zmenu úrokovej sadzby je Banka oprávnená uskutočniť automaticky bez dodatkov k Úverovej zmluve. Banka predmetnú zmenu v primeranej lehote oznámi Klientovi.“, bola už predmetom skúmania v spore vedenom na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 14C/21/2017 o vydanie bezdôvodného obohatenia a vo výroku rozsudku v tejto veci z 13. augusta 2020 sp. zn. 14C/21/2017, v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Trnave z 24. novembra 2021 sp. zn. 25Co/90/2020, bola vyhlásená za neprijateľnú. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom z 31. mája 2023 sp. zn. 5Cdo/71/2022 dovolanie žalovanej Prima banky Slovensko, a. s., zamietol a Ústavný súd Slovenskej republiky uznesením z 5. decembra 2023 sp. zn. IV. ÚS 617/2023 ústavnú sťažnosť sťažovateľa T. F. L., E. L., odmietol.

22. Dovolací súd vo veciach s obdobným predmetom konania (napr. sp. zn. 7Cdo/98/2022, 7Cdo/74/2023, 7Cdo/86/2023, 4Cdo/78/2023, 4Cdo/77/2023, 1Cdo/51/2023, 2Cdo/66/2022) rozhodoval o dovolaniach žalobcu proti rozsudkom odvolacieho súdu, ktorý potvrdil rozhodnutia súdu prvej inštancie o zamietnutí žalôb žalobcu preto, že nepovažoval bod 5.5. zmluvy o úvere za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ale za bod platne dojednaný, určitý a zrozumiteľný. Význam tohto bodu bol podľa názoru súdu prvej inštancie zmluvným stranám zrejmý a bolo preukázané, že zmluvy a ich zmeny boli dojednané individuálne, pričom za vlastníkov konal správca, ktorý bol odborne spôsobilou osobou a ktorý mal možnosť znenie zmluvy ovplyvniť. Najvyšší súd na dovolanie žalobcu rozsudky odvolacieho súdu zrušil a veci mu vrátil na ďalšie konania, pričom vo vzťahu k obojom dôvodom prípustnosti dovolania uplatneným sťažovateľom (§ 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP) uviedol, že „z rozsudku Najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/71/2022 z 31. 05. 2023 vychádzal ako z prejudikatury, ktorá už vyhodnotila právnu otázku týkajúcu sa neprijateľnej zmluvnej podmienky, ktorá už bola v rozhodovacej praxi dovolacím súdom vyriešená.“ I tieto rozhodnutia najvyššieho súdu boli posudzované ústavným súdom a ústavné sťažnosti podané proti nim boli odmietnuté uzneseniami sp. zn. I. ÚS 140/2024, IV. ÚS 663/2023 a I. ÚS 111/2024 pre zjavnú neopodstatnenosť.

23. Podľa právneho názoru senátu dovolacieho súdu rozhodujúceho v prejednávanej veci, pokiaľ obsahovo totožná zmluvná podmienka bola predmetom skúmania súdmi nižšej inštancie a vyhlásená za neprijateľnú (z dôvodu neurčitosti pojmu „miera rizika klienta“) a najvyšší súd sa s takýmto posúdením stotožnil (rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/71/2022), a v ďalších rozhodnutiach najvyššieho súdu s obdobným predmetom konania názor uvádzaný v rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/71/2022 nebol spochybnený (bod 22. tohto rozhodnutia), potom od takéhoto názoru sa dovolací súd nepovažuje za potrebné odkloniť, stotožňuje sa s ním a v celom rozsahu naň odkazuje, lebo je plne aplikovateľné aj na prejednanú vec.

24. V danom prípade sa odvolací súd stotožnil so súdom prvej inštancie, že ak nebolo možné považovať bod 5.5. zmluvy za neprijateľnú zmluvnú podmienku, nebolo možné dospieť k záveru, že by žalovaný prijal bezdôvodné obohatenie na úkor vlastníkov bytov, čo je v rozpore s rozhodnutím najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/71/2022 a ďalšími rozhodnutiami najvyššieho súdu uvedenými v bode 22. tohto rozhodnutia, v ktorých posúdenie a vyhlásenie tejto zmluvnej podmienky za neprijateľnú bolo akceptované.

25. Vzhľadom na základný princíp Civilného sporového poriadku vyjadrený v ustanovení jeho článku 2 ods. 1 a ods. 2, ktorý chráni hodnotu predvídateľnosti práva, resp. súdnych rozhodnutí ako jednu z najvyšších ústavných hodnôt materiálneho právneho štátu, dospel dovolací súd k záveru, že rozhodnutím odvolacieho súdu, ktoré nezohľadňuje určenie predmetnej zmluvnej podmienky za neprijateľnú, porušuje právo žalobcov na spravodlivý proces.

26. Keďže dovolanie podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP je nielen prípustné, ale aj dôvodné, bolo potrebné napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

27. Dovolateľ prípustnosť podaného dovolania vyvodzoval aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

28. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu je ustálená v tom, že existencia dovolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP je sama osebe dôvodom pre zrušenie rozsudku odvolacieho súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie bez toho, aby sa dovolací súd zaoberal ďalšími dovolacími námietkami dovolateľa a správnosťou právnych záverov (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP), na ktorých spočíva zrušované rozhodnutie odvolacieho súdu. V prípade dôvodne namietanej vady zmatečnosti ide o procesnú nesprávnosť zásadného charakteru, pri ktorej je predčasné podrobiť napadnuté rozhodnutie meritórnemu dovolaciemu prieskumu (1Cdo/166/2017, 2Cdo/88/2017, 3Cdo/146/2018, 4Cdo/191/2018, 5Cdo/29/2016, 8Cdo/70/2017). Dovolací súd napriek tomu len stručne uvádza k dovolateľom nastoleným štyrom právnym otázkam (bod 3.3. odôvodnenia), že tie by mohli mať znaky relevantnej otázky v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP za predpokladu, ak by výsledok ich riešenia (posúdenia a vyhodnotenia) odvolacím súdom predstavoval jedine a výlučne tie dôvody, pre ktoré nebolo odvolaniu žalobcu vyhovené, a pre ktoré bolo potvrdené ako vecne správne rozhodnutie súdu prvej inštancie. Ak sa však odvolací súd riešením týchto otázok vôbec nezaoberal, na čo v dovolaní poukázal sám dovolateľ a rozhodnutie odvolacieho súdu spočívalo na odlišných dôvodoch, dovolanie vo veci podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP nie len že je dôvodné, ale nie je ani prípustné.

29. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, odvolací súd je viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a aj o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

30. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.